

Vastuullisuus tapahtumatuotannossa: Nykykäytännöt ja tulevaisuuden kehityssuunnat

Anni Kääriä

Haaga-Helia ammattikorkeakoulu

Restonomi

Amk-opinnäytetyö

2024

Tekijä Anni Kääriä
Tutkinto Restonomi
Opinnäytetyön nimi Vastuullisuus tapahtumatuotannossa: Nykykäytännöt ja tulevaisuuden kehityssuunnat
Sivu- ja liitesivumäärä 26+1
Tässä opinnäytetyössä tutkitaan vastuullisuuden toteutumista nykypäivän tapahtumatuotannossa sekä vastuullisuuden merkittävimpiä elementtejä, joita alalla oletetaan tärkeiksi myös tulevaisuudessa. Tutkimus keskittyy erityisesti ympäristö-, sosiaali- ja talousvastuuseen tapahtumien järjestämisessä ja tarkastelee, miten vastuullisuustoimia suunnitellaan ja toteutetaan käytännössä. Tutkimuksen tavoitteena on luoda kokonaiskuva vastuullisuuden nykytilasta ja selvittää, millaiset vastuullisuustoimet koetaan tärkeimmiksi kehityskohteiksi.   Opinnäytetyön tietoperusta käsittelee vastuullisuuden eri osa-alueita tapahtumatuotannossa. Ympäristövastuuta käsitellään luonnonvarojen kestävästä käytöstä, hiilijalanjäljen minimoinnin ja kiertotalouden näkökulmasta. Sosiaalisen vastuun osalta korostetaan saavutettavuutta, turvallisuutta ja yhdenvertaisuutta tapahtumien järjestämisessä. Taloudellisessa vastuussa keskitytään paikallistalouden tukemiseen, oikeudenmukaisiin kumppanuuksiin ja kustannusten hallintaan. Lisäksi teoriaosuus käsittelee vastuullisuuden merkitystä yritystoiminnassa, viestinnän roolia sekä tapahtumien yhteiskunnallisia taloudellisia vaikutuksia.   Tutkimusmenetelminä käytetään dokumenttianalyysiä ja kirjallista kyselyhaastattelua. Dokumenttianalyysin aineistona toimivat Flow Festivalin ja GALA-festivaalin vastuullisuusraportit ja haastattelussa saadaan yhden tapahtuma-alan organisaation vastuullisuuspäällikön näkemyksiä tapahtumatuotannon vastuullisuuden käytännöistä ja haasteista. Tulokset osoittavat, että ympäristövastuu, kuten energiatehokkuus, jätteiden vähentäminen ja hiilijalanjäljen pienentäminen ovat tällä hetkellä tapahtuma-alan keskeisimpiä vastuullisuuden osa-alueita. Sosiaalinen vastuu, kuten saavutettavuus ja turvallisuus sekä taloudellinen vastuu nousevat myös merkittäviksi tekijöiksi erityisesti alan kasvavien kustannuspaineiden myötä.   Tulosten perusteella tapahtumajärjestäjät kohtaavat haasteita tasapainottaessaan vastuullisuuden ja taloudellisten resurssien välillä, mutta vastuullisuustoimien nähdään vahvistavan tapahtumien mainetta ja houkuttelevan vastuullisuutta arvostavia asiakkaita. Tulevaisuudessa vastuullisuustrendien odotetaan painottuvan yhä enemmän hiilineutraaliuden tavoitteluun, läpinäkyvään vastuullisuusviestintään sekä tapahtumien digitalisointiin ja hybridimallien hyödyntämiseen, jotka voivat vähentää matkustustarvetta ja pienentää tapahtumien hiilijalanjälkeä.   Opinnäytetyö tarjoaa ajankohtaista tietoa vastuullisuuden keskeisistä osa-alueista ja korostaa vastuullisuuden strategista merkitystä alan tulevaisuuden kehityksessä.
Asiasanat Vastuullisuus, tapahtumatuotanto, ympäristövastuu, sosiaalinen vastuu, kestävä kehitys

Sisällys

1	Johdanto.....	1
1.1	Tavoite ja tutkimuksen tarkoitus	1
1.2	Tutkimuskysymys ja peittomatriisi	1
2	Vastuullisuus	3
2.1	Ympäristövastuu	3
2.2	Sosiaalinen vastuu	4
2.3	Taloudellinen vastuu	5
2.4	Yritysvastuu.....	5
2.5	Vastuullinen viestintä	6
3	Tapahtumat	8
3.1	Tapahtumatuotanto	8
3.2	Tapahtumatyypit.....	9
3.3	Tapahtuman osallistujien luokittelu ja motiivi	10
4	Tutkimus	11
4.1	Dokumenttianalyysi tutkimusmenetelmänä	12
4.2	Kirjallinen kyselyhaastattelu tutkimusmenetelmänä	12
4.3	Tutkimuksen toteutus ja aineiston keruu	13
4.3.1	Dokumenttianalyysi.....	13
4.3.2	Kirjallinen kyselyhaastattelu.....	15
4.4	Tutkimuksen luotettavuus	16
5	Tutkimustulokset	18
6	Pohdinta	22
6.1	Yhteenvedo ja johtopäätökset	22
6.2	Opinnäytetyöprosessi	23
	Lähteet	24
	Liitteet.....	27
	Liite 1. Haastattelukysymykset.....	27

1 Johdanto

Vastuullisuus on noussut keskeiseksi teemaksi kaikilla toimialoilla ja sen merkitys korostuu erityisesti tapahtuma-alalla. Tapahtumien järjestäminen vaatii huomattavia resursseja ja ilman vastuullisia käytäntöjä tapahtumat voivat kuormittaa ympäristöä ja yhteisöjä merkittävästi. Samalla kuluttajien odotukset ovat muuttuneet. Kuluttajat odottavat, että tapahtumajärjestäjät huomioivat vastuullisuuden kaikilla toiminnan osa-alueilla, kuten ympäristönsuojelussa, turvallisuudessa ja sosiaalisessa vastuullisuudessa. Vastuullisuus ei ole enää pelkkä kilpailuetu, vaan olennainen osa tapahtumajärjestäjän uskottavuutta ja pitkäjänteisyyttä. (Tapahtumatekijät 2023)

Tapahtuma-alan ammattilaisilla on velvollisuus integroida vastuullisuus osaksi liiketoimintamallejaan myös kasvavien lainsäädännöllisten vaatimusten vuoksi. EU:n kestävyteen liittyvät direktiivit, kuten CSRD ja YK kestävä kehityksen tavoitteet ohjaavat tapahtuma-alaa kohti hiilineutraaliutta ja resurssitehokkuutta. Samalla vastuullisuusviestinnän merkitys korostuu, sillä läpinäkyvä tiedottaminen vastuullisuustoimista on tärkeää niin osallistujille, yhteistyökumppaneille kuin yleisöllekin. (Euroopan komissio s.a.)

1.1 Tavoite ja tutkimuksen tarkoitus

Tämän opinnäytetyön tavoitteena on selvittää, miten vastuullisuus näkyy nykypäivän tapahtumatuotannossa ja mitkä vastuullisuuden osa-alueet ovat merkittävimpiä myös tulevaisuudessa. Tutkimuksessa kartoitetaan nykyiset vastuullisuuskäytännöt, jotka ovat jo vakiintuneet osaksi tapahtumien järjestämistä ja pyritään ymmärtämään, mitkä vastuullisuuden elementit ovat tapahtuma-alalla tärkeimpiä. Työ nostaa myös esiin lainsäädännön ja eri julkisten toimijoiden, kuten EU:n, YK:n ja kansallisten viranomaisten roolin vastuullisuuden edistämässä tapahtuma-alalla.

Työ tarjoaa viitekehyksen vastuullisuuden käsitteistä ja keskeisistä teemoista, jotka ovat relevantteja tapahtuma-alalle. Monipuoliset tarkastelukulmat, kuten kuluttajien, tapahtumajärjestäjien, sidosryhmien ja lainsäätäjien näkökulmat auttavat ymmärtämään vastuullisuuden moniulotteista merkitystä ja sen vaikutuksia alan toimijoihin. Tämä voi tarjota arvokkaita oivalluksia ja työkaluja vastuullisuuden lisäämiseksi ja sen hyödyntämiseksi liiketoiminnassa.

1.2 Tutkimuskysymys ja peittomatriisi

Tutkimuskysymys opinnäytetyössä on:

- Miten vastuullisuus toteutuu nykypäivän tapahtumatuotannossa ja mitkä vastuullisuuden elementit ovat tärkeimpiä myös tulevaisuudessa?

Opinnäytetyön tutkimusmenetelminä käytettiin dokumenttianalyysiä ja kirjallista kyselyhaastattelua.

Taulukko 1. Peittomatriisi

Alaongelmat	Tietoperusta (luku)	Tulokset (luku)	Haastattelukysymykset
Miten vastuullisuus toteutuu nykypäivän tapahtumatuotannossa?	2.1, 2.2, 2.3	5	1, 2
Mitkä vastuullisuuden osa-alueet ovat tärkeimpiä tulevaisuudessa?	2.4, 2.5	5	6
Mitä haasteita vastuullisuuden toteuttamiseen liittyy?	2.1, 2.3	5	4
Mitä konkreettisia hyötyjä vastuullisuudesta on tapahtuma-alalla?	2.2, 2.5	5	5

Taulukko 1 esittelee tämän opinnäytetyön peittomatriisin, johon on koottu tutkimuksen alaongelmat. Tutkimuskysymys on jaettu neljään alakysymykseen, jotka ovat nähtävillä taulukossa. Peittomatriisi havainnollistaa alaongelmien yhteydet tietoperustan, tulosten lukujen sekä empiirisen osan kanssa, joka auttaa hahmottamaan tutkimuksen rakennetta ja loogista etenemistä. (Haaga-Helia 2022)

2 Vastuullisuus

Vastuullisuus viittaa organisaatioiden velvollisuuteen ottaa huomioon toimintansa vaikutukset ympäröivään yhteiskuntaan, sidosryhmiin ja ympäristöön. Vastuullisuus tapahtumatuotannossa tarkoittaa kokonaisvaltaista ja eettistä lähestymistapaa, jossa ympäristölliset, sosiaaliset ja taloudelliset näkökohdat otetaan huomioon kaikissa päätöksentekovaiheissa. Tämä luo kestäväen pohjan tapahtuman onnistumiselle ja edistää positiivista mainetta osallistujien ja muiden sidosryhmien keskuudessa. (Heinonen 2024)

2.1 Ympäristövastuu

Ympäristövastuu on monipuolinen ja toimialakohtaisesti vaihteleva käsite. Sen keskiössä ovat luonnonvarojen kestävä käyttö ja ympäristön saastumisen ehkäisy. Ympäristövastuu kattaa muun muassa materiaalien ja energian tehokkaan käytön, päästöjen vähentämisen, jätteen minimoinnin, luonnon monimuotoisuuden suojelun sekä eläinten oikeuksien turvaamisen. (Jones 2014, 14-15)

Tapahtumia järjestettäessä tulisi pyrkiä minimoimaan ympäristövaikutukset kestävillä valinnoilla. Tapahtumissa käytettävät tavarat ja palvelut tulisi hankkia eettisiltä ja vastuullisilta toimittajilta, jotka noudattavat kestäväen kehityksen periaatteita. Ympäristövastuuseen kuuluu kiertotalousajattelu, mikä tarkoittaa tapahtumatuotannossa sitä, että materiaaleilla ja esineillä on käyttöarvoa ennen tapahtumaa, sen aikana ja sen jälkeen. (Häyrinen & Wallo 2022) Tämä pidentää tuotteiden elinkaarta hyödyntämällä niitä useissa eri vaiheissa.

Keskeinen osa-alue ympäristövastuullisessa tapahtumatuotannossa on tapahtuman hiilijalanjäljen minimointi. Hiilijalanjälki kuvaa tapahtuman tuottamien kasvihuonekaasujen kokonaismäärää, jota syntyy esimerkiksi osallistujien liikkumisesta, tilojen energiankulutuksesta, ruokatarjoiluista ja materiaalien käytöstä. (Havulatva 2023) Tapahtuman järjestäjän tulee pyrkiä pienentämään tätä jalanjälkeä valitsemalla ympäristöystävällisiä ratkaisuja kaikilla tuotannon osa-alueilla. Tehokkaimpia tapoja hiilijalanjäljen minimoimiseen on vähentää osallistujien matkustamisesta aiheutuvia päästöjä kannustamalla käyttämään julkisia kulkuvälineitä, suosimalla lähellä sijaitsevia tapahtumatiloja tai järjestämällä tapahtuma virtuaalisesti. Helsingin kaupunki (2024) tarjoaa tapahtumajärjestäjille hiilijalanjälkilaskurin, jonka avulla järjestäjä voi laskea oman tapahtumansa hiilijalanjäljen. Kuvassa 1 on esitetty Helsingin kaupungin tarjoama Hiilijalanjälkilaskuri. Hiilijalanjäljen laskenta perustuu kuuteen keskeiseen osa-alueeseen, jotka ovat tapahtumien merkittävimmät päästötekijät.

Kuva 1. Hiilijalanjälkilaskuri ja tapahtumien merkittävimmät päästölähteet (Helsingin kaupunki 2024)

2.2 Sosiaalinen vastuu

Sosiaalinen vastuu tapahtumatuotannossa tarkoittaa ihmisiin ja yhteisöihin kohdistuvien vaikutusten huomioimista. Sosiaalisesti vastuullinen tapahtuma varmistaa turvallisuuden, tiimin hyvinvoinnin, saavutettavuuden ja moninaisuuden sekä luo turvallisemman tilan kaikille osallistujille. (Autio 2023) Tapahtumajärjestäjän on huolehdittava siitä, että tapahtumalle on laadittu huolellinen turvallisuussuunnitelma ja että esimerkiksi poistumistiet ovat esteettömiä. Samalla on tärkeää varmistaa tiimin jaksaminen tarjoamalla riittävästi taukoja ja selkeitä roolijakoja, jotta työn kuormitus pysyy kohtuullisena. (Autio 2023; Tukes 2017)

Saavutettavuus tarkoittaa sitä, että tapahtuma on avoin kaikille, riippumatta fyysisistä rajoitteista tai taloudellisista esteistä. Tämä voi tarkoittaa esteettömiä tiloja, sukupuolineutraaleja tiloja ja kohtuullista hinnoittelua eri ryhmille, kuten opiskelijoille ja eläkeläisille. Myös tapahtuman markkinoinnissa tulisi korostaa moninaisuutta ja saavutettavuutta, jotta osallistujat voivat tuntea itsensä tervetulleiksi jo ennen ilmoittautumista. (Autio 2024)

Turvallisemman tilan periaatteet, joissa syrjintä ja häirintä on kielletty, lisäävät tapahtuman osallistujien turvallisuuden tunnetta. Lisäksi tapahtuman sosiaalinen vastuu ulottuu yhteisöön, jolloin paikallisten toimijoiden tukeminen ja ylijäämän lahjoittaminen hyödyllisiin kohteisiin voi vahvistaa alueen hyvinvointia. Sosiaalisesti vastuullinen tapahtuma ei välttämättä ole täydellinen, mutta jatkuva kehittäminen palautteen pohjalta vie sitä aina askeleen lähemmäksi vastuullisempaa toteutusta. (Autio 2023)

2.3 Taloudellinen vastuu

Taloudellisesti vastuullisen tapahtuman taloudelliset vaikutukset arvioidaan ja optimoidaan siten, että tapahtuma on sekä taloudellisesti kestävä että tukee paikallista taloutta. Tämä voi ilmetä esimerkiksi paikallisten palveluntarjoajien suosimisena, jolloin tapahtuma tuo suoria taloudellisia hyötyjä lähialueen yrityksille ja yhteisöille. Taloudellisen vastuun periaatteisiin kuuluu myös se, että tapahtuman tulot jaetaan oikeudenmukaisesti eri sidosryhmien kesken, kuten työntekijöille ja alihankkijoille. Sponsorointien ja yhteistyökumppanuuksien osalta on tärkeää valita kumppanit, jotka jakavat tapahtuman arvot ja sitoutuvat vastuullisiin toimintatapoihin. Näin varmistetaan, että taloudelliset päätökset tukevat kokonaisvaltaista vastuullisuutta ja pitkäjänteistä kestävyttä. (Heinonen 2024)

2.4 Yritysvastuu

Yritysvastuu, eli yrityksen yhteiskuntavastuu (Corporate Social Responsibility, CSR), viittaa yrityksen vastuulliseen toimintaan, jossa pyritään huomioimaan yritystoiminnan vaikutukset taloudelliseen, sosiaaliseen ja ympäristölliseen kestävyteen. Tämä käsite on laajentunut merkittävästi viime vuosikymmeninä ja yritysten odotetaan nykyään toimivan vastuullisesti paitsi taloudellisesti, myös yhteiskunnallisesti ja ekologisesti. Yritysvastuussa on kyse pitkäjänteisestä toiminnasta, jossa yritykset ottavat huomioon liiketoimintansa vaikutukset eri sidosryhmiin, kuten työntekijöihin, asiakkaisiin, sijoittajiin, alihankkijoihin sekä ympäristöön ja yhteiskuntaan laajemmin. Vastuullisuus ei koske pelkästään yrityksen sisäisiä toimintoja, vaan se ulottuu myös toimitusketjuihin ja yhteistyökumppaneihin. (Kuluttajaliitto s.a.)

Lainsäädännöllä on keskeinen rooli yritysvastuun edistämisessä. Aikaisemmin yritysvastuu perustui suurelta osin vapaaehtoisuuteen, mutta viime vuosina lainsäädäntö on kiristynyt, erityisesti Euroopan unionin alueella. Tämä muutos näkyy selvästi esimerkiksi uusien yritysvastuuta säätelevien direktiivien kautta. Yksi merkittävimmistä on EU:n kestävyysraportointidirektiivi CSRD (Corporate Sustainability Reporting Directive), joka tuli voimaan vuoden 2023 alussa. Tämä direktiivi velvoittaa suuret yritykset raportoimaan taloudellisen tiedon lisäksi myös ympäristö- ja sosiaalisen vastuunsa toteuttamisesta. CSRD mukaisesti yritysten on jatkossa esitettävä yksityiskohtaisia tietoja kestävä kehityksen tavoitteiden edistämisestä ja siitä, miten ne vaikuttavat sekä liiketoimintaan että sidosryhmiin. Tämä raportointi ei ole vain muodollisuus, vaan se tarjoaa sidosryhmille, kuten sijoittajille ja asiakkaille, läpinäkyvää tietoa yrityksen vastuullisuustoimista, mikä auttaa arvioimaan yrityksen kestävyttä pitkällä aikavälillä. Raportoinnin keskeinen merkitys on myös siinä, että se ohjaa pääomavirtoja kohti vastuullisia ja kestäviä liiketoimintamalleja, sillä sijoittajat ja muut rahoituslaitokset yhä useammin

painottavat päätöksenteossaan yritysten vastuullisuutta. (Euroopan komissio s.a.; Saarikoski 2023) Nyt voimaan tulleet ja tulevat direktiivit laajentavat vastuullisuusraportoinnin ja –toiminnan vaatimuksia merkittävästi ja niiden odotetaan kattavan myös useita pienempiä yrityksiä, erityisesti niillä toimialoilla, joilla ympäristö- ja sosiaaliset riskit ovat korkeammat, kuten tapahtumatuotannossa.

Lainsäädännön lisäksi yritysten vastuullisuustoimintaa ohjaavat monet kansainväliset sopimukset ja standardit, kuten YK Global Compact –aloite, joka korostaa ihmisoikeuksien, työvoiman oikeuksien ja ympäristön suojelun merkitystä yritysten toiminnassa. Myös OECD:n ohjeet monikansallisille yrityksille sekä YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat periaatteet ovat keskeisiä asiakirjoja, joiden tarkoituksena on edistää yritystoiminnan vastuullisuutta maailmanlaajuisesti. (Saarikoski 2023)

Yritysvastuun merkitys ei rajoitu pelkästään yritysten lainsäädännöllisiin velvoitteisiin. Vastuullinen toiminta on keskeinen osa yritysten mainetta ja kilpailukykyä. Yritykset, jotka eivät kykene vastaamaan sidosryhmien odotuksiin, voivat kohdata mainehaittoja ja menettää asiakkaita. Kun yritys toimii vastuullisesti, se voi houkuttaa asiakkaita ja sitoutuneita työntekijöitä, jotka arvostavat eettisiä arvoja noudattavaa työpaikkaa. (Yrittäjät s.a.)

Kaiken kaikkiaan yritysvastuusta on tullut tärkeä osa nykyaikaista liiketoimintaa ja sen merkitys kasvaa edelleen lainsäädännön ja kuluttajien odotusten muuttuessa. Tapahtumajärjestäjät, jotka omaksuvat vastuullisuuden keskeiseksi osaksi toimintaansa, eivät ainoastaan noudata lakisääteisiä velvoitteita, vaan myös rakentavat kestäviä ja luottamusta herättäviä suhteita sidosryhmiinsä, mikä edistää niiden pitkäaikaista menestystä ja kilpailukykyä.

2.5 Vastuullinen viestintä

Vastuullinen viestintä tapahtumatuotannon näkökulmasta on olennainen osa organisaation sitoutumista vastuulliseen toimintaan ja sen välittämiseen kaikille sidosryhmille. Tapahtumien järjestäminen on monimutkainen prosessi, jossa viestinnän tulee heijastaa organisaation arvoja, missiota ja visiota. Vastuullinen viestintä ei ole erillinen osa tapahtuman tuotantoa, vaan sen tulisi kulkea läpi jokaisen viestinnän ja markkinoinnin toimenpiteen, oli kyseessä sitten tapahtuman promotio, osallistujien informointi tai sidosryhmien kanssa käytävä vuoropuhelu. Vastuullinen viestintä edellyttää, että organisaatio toimii läpinäkyvästi ja avoimesti kaikissa vaiheissa. (Kirjoittavat Generalistit 2020)

Tapahtumatuotannossa vastuullinen viestintä näkyy erityisesti siinä, miten organisaatio viestii tapahtuman vastuullisuustoimista ja –tavoitteista, kuten ympäristövastuusta, eettisistä päätöksistä

ja paikallisten yhteisöjen tukemisesta. Tämä viestintä ei saa olla pelkästään pintapuolista markkinointia, jonka tarkoituksena on kerätä positiivista julkisuutta, vaan sen tulee olla aitoa ja rehellistä. Esimerkiksi kestävän kehityksen periaatteiden noudattaminen tapahtuman suunnittelussa ja toteutuksessa tulee kertoa läpinäkyvästi, jotta sidosryhmät ja osallistujat ymmärtävät, millaisia toimenpiteitä on tehty ympäristövaikutusten vähentämiseksi ja eettisten toimintatapojen edistämiseksi. (Vastuullisuusvalmennus 2024, 22-34)

Rehellisyys ja avoimuus ovat keskeistä vastuullisessa viestinnässä. Organisaation ei tarvitse väittää, että se olisi täydellinen kaikilla vastuullisuuden osa-alueilla, vaan tärkeintä on kertoa rehellisesti yrityksen tavoitteista ja kehityksestä. Asiakkaat arvostavat aitoutta ja heille voidaan kertoa esimerkiksi vastuullisuustoimien keskeneräisyydestä ja siitä, miten näitä kehitetään jatkuvasti. Tämä auttaa rakentamaan luottamusta ja osoittaa, että organisaatio on sitoutunut pitkän aikavälin vastuullisuustavoitteisiin eikä tavoittele vastuullisuusviestinnällään vain välitöntä hyötyä. (Lohikoski 2022)

Vastuullisella viestinnällä on myös laajempi yhteiskunnallinen rooli. Tapahtumatuotannossa organisaatio voi auttaa sidosryhmiään, kuten tapahtumakävijöitä ja yhteistyökumppaneita ymmärtämään vastuullisuuden merkityksen ja sen hinnan. Tämä tarkoittaa esimerkiksi sen viestimistä, miksi ekologisesti ja sosiaalisesti vastuullisten valintojen tekeminen saattaa olla taloudellisesti kalliimpaa, mutta myös kestävämpi ja oikeudenmukaisempi vaihtoehto pitkällä aikavälillä. (Jones 2014, 18)

Voidaan todeta, että vastuullinen viestintä tapahtumatuotannossa rakentaa luottamusta ja vahvistaa organisaation mainetta. Kun tapahtuman järjestäjä pystyy viestimään selkeästi ja avoimesti vastuullisuustoimistaan, se herättää kunnioitusta ja sitouttaa sekä tapahtuman osallistujat että muut sidosryhmät. Tämä luottamus on tärkeää menestyvien ja kestävien tapahtumien järjestämisessä ja se voi parantaa myös pitkän aikavälin asiakassuhteita ja liiketoiminnan kestävyttä.

3 Tapahtumat

Tapahtumat ovat monimuotoisia tilaisuuksia, jotka sijoittuvat tiettyyn aikaan ja paikkaan. Ne ovat huolellisesti suunniteltuja ja tavoitteellisia kokonaisuuksia. Tapahtumien keskeinen tarkoitus on tarjota osallistujille tilaisuus irtautua arkirutiineistaan ja keskittyä johonkin teemaan, olipa kyseessä sitten viihde, kulttuuri, koulutus, liiketoiminta tai näiden yhdistelmä. Tapahtumat voivat olla kertaluonteisia, kuten konferenssit tai juhlat, mutta voivat myös toistua säännöllisesti, kuten esimerkiksi vuosittaiset messut, festivaalit tai urheilutapahtumat. Ne voivat toteutua perinteisesti fyysisissä tiloissa, tai yhä useammin myös virtuaalisesti ja hybridimuodossa, yhdistäen molempien toteutustapojen parhaat puolet. Tämä muutos on korostunut erityisesti pandemian jälkeisessä ajassa, jolloin virtuaali- ja hybriditapahtumien merkitys on kasvanut huomattavasti.

(Tapahtumateollisuus 2024)

Tapahtumat eivät ainoastaan tarjoa osallistujille elämyksiä, verkostoitumismahdollisuuksia ja tietoa, vaan tuovat myös yhteen erilaisia ihmisiä ja kulttuureja sekä toimivat yhteisöllisyyden ja sosiaalisen vuorovaikutuksen foorumeina. Tapahtumat ovat yhteiskunnallisia tilaisuuksia, jotka tarjoavat osallistujille tilaisuuden kohdata ja jakaa yhteisiä kokemuksia. Niiden merkitys alueelliselle ja kansalliselle taloudelle on huomattava: ne luovat työpaikkoja, tukevat paikallisia yrityksiä ja palveluja sekä tuovat alueelle matkailijoita ja investointeja. (Raj, Rashid & Walters 2013, 8-9) Näin ollen tapahtumat eivät ole pelkästään sosiaalisia ja kulttuurisia tilaisuuksia, vaan niillä on laaja-alaisia ja pitkäkestoisia vaikutuksia myös yhteiskuntaan ja talouteen.

3.1 Tapahtumatuotanto

Tapahtumatuotanto on prosessi, jossa suunnitellaan, toteutetaan ja hallinnoidaan erilaisia tapahtumia tavoitteellisesti. Se kattaa kaikki vaiheet konseptin suunnittelusta lopulliseen toteutukseen ja jälkiseurantaan. Tapahtumatuotanto yhdistää luovia, operatiivisia ja hallinnollisia tehtäviä, joilla pyritään varmistamaan, että tapahtuma vastaa järjestäjän asettamia tavoitteita ja osallistujien odotuksia. (Häyrinen & Wallo 2022, 45)

Tapahtumatuotannossa korostuu eri osa-alueiden yhteistyö. Tapahtumatuotantoon sisältyy muun muassa tapahtuman konseptointi, budjetointi, logistiikka, tilasuunnittelu, ohjelman rakentaminen, markkinointi sekä tekninen toteutus, eli valaistus, ääni- ja videoteknologia. Lisäksi tapahtumatuotantoon kuuluu turvallisuusjärjestelyjen laatiminen sekä ympäristö- ja vastuullisuustekijöiden huomioiminen. (Raj ym. 2013, 12-13)

Nykyään tapahtumatuotanto on yhä enemmän sidoksissa vastuullisuuteen, sillä kasvavat paineet ympäristöystävällisyyden ja sosiaalisen vastuun osalta ovat nostaneet esiin tarpeen, miten

tapahtumat suunnitellaan ja toteutetaan niin, että ne minimoivat ympäristövaikutukset, hyödyntävät paikallisia resursseja ja huomioivat yhteiskunnalliset vaikutukset. Samalla tapahtumatuotantoa ohjaavat uudet teknologiat, jotka mahdollistavat esimerkiksi virtuaali- ja hybriditapahtumien toteutuksen sekä tarkemman analytiikan hyödyntämisen tapahtumien onnistumisen arvioinnissa. (Tapahtumantekijät s.a.; Tapahtumateollisuus 2024)

3.2 Tapahtumatyypit

Tapahtumia on monenlaisia ja ne voidaan jakaa useisiin eri kategorioihin niiden luonteen, tarkoituksen ja kohderyhmän mukaan. Häyrisen ja Wallon (2022, 65) mukaan tapahtumat voidaan jakaa maksullisiin ja maksuttomiin, yleisö- tai yksityistilaisuuksiin, työ- tai vapaa-ajan tilaisuuksiin, verkossa pidettäviin tai fyysisiin tapahtumiin, tai niiden yhdistelmiin. Kuvassa 2 on luokiteltu erilaisia tapahtumatyyppejä mukaillen Rajia ja muita (2013, 8).

Kuva 2. Erilaisia tapahtumatyyppejä. (Mukaillen Raj ym. 2013, 8)

Tässä opinnäytetyössä tapahtumien käsittely rajataan erityisesti musiikkifestivaaleihin ja erilaisiin messutapahtumiin, jotka tuovat ihmisiä yhteen fyysisesti. Tämä rajaus tehdään, koska nämä tapahtumat muodostavat merkittävän osan tapahtumateollisuudesta ja niillä on suuri vaikutus niin paikalliseen talouteen kuin yhteiskunnalliseen kehitykseen. Virtuaali- ja hybriditapahtumat jätetään tämän tarkastelun ulkopuolelle, sillä niiden luonne ja toteutus poikkeavat fyysisesti järjestettävistä

tapahtumista. Näin työssä voidaan keskittyä tarkemmin analysoimaan ja ymmärtämään suurempien yleisötapahtumien vastuullisuutta.

3.3 Tapahtuman osallistujien luokittelu ja motiivi

Tapahtuman osallistajat voidaan luokitella monin eri tavoin heidän taustansa, tarpeidensa ja motiiviansa mukaan. Tämä luokittelu auttaa ymmärtämään, miksi ihmiset osallistuvat tapahtumiin ja millaisia odotuksia heillä on. Yksi tavallinen tapa luokitella osallistujia on tarkastella demografisia tekijöitä, kuten ikää, sukupuolta, koulutusta ja siviilisäätystä. Kuitenkin yhtä tärkeää on huomioida osallistujien kiinnostuksen kohteet, henkilökohtaiset motiivit ja tapahtumasta haettava arvo, jotka ovat psykografisia tekijöitä. (Häyrinen & Wallo 2022, 160)

Osallistujien motiivit voivat vaihdella suuresti riippuen tapahtuman luonteesta. Esimerkiksi festivaaleilla kävijöitä motivoivat usein viihtyminen, sosiaalinen kanssakäyminen, kulttuurikokemukset ja elämyksellisyys. Messuille osallistuvilla saattaa olla ammatillisia motiiveja, kuten verkostoituminen, uusien tuotteiden esittely ja tiedonhankinta. Osallistujien motiivit voidaan yleisesti jakaa muutamiin keskeisiin kategorioihin. Monia ihmisiä motivoi elämyshakuisuus, eli halu kokea jotakin uutta ja merkityksellistä. Tämä korostuu erityisesti kulttuuri- ja viihdetapahtumissa, joissa tapahtumasta haetaan voimakkaita kokemuksia ja tunteita. Sosiaalinen kanssakäyminen on myös merkittävä motiivi. Tapahtumat tarjoavat mahdollisuuden tavata uusia ihmisiä ja vahvistaa olemassa olevia ihmissuhteita, mikä on monille tärkeä osa tapahtumakokemusta. Kolmas keskeinen osallistujien motiivi on tiedonhankinta ja ammatillinen kehittyminen, mikä on erityisen tyypillistä messuilla ja seminaareissa. Näissä tapahtumissa osallistajat voivat seurata alan kehitystä, oppia uutta ja löytää uusia liiketoimintamahdollisuuksia. (Häyrinen & Wallo 2022, 163) Monilla osallistujilla on myös tunteisiin ja identiteettiin liittyviä motiiveja, jolloin tapahtuma on keino vahvistaa omaa identiteettiä ja arvoja. (Nielsen 2019) Esimerkiksi osallistuminen tietynlaisen musiikkityylin festivaaleille tai urheilutapahtumaan voi edustaa osallistujille heidän omia arvojaan ja elämäntapaansa.

Näiden motiivien ymmärtäminen on oleellista tapahtuman suunnittelussa, sillä niiden avulla voidaan rakentaa tapahtuma, joka vastaa osallistujien tarpeisiin ja odotuksiin. Tämä parantaa tapahtuman vetovoimaa ja lisää osallistujien sitoutumista.

4 Tutkimus

Tutkimuksen tavoitteena on selvittää vastuullisuuden toteutumista nykypäivän tapahtumatuotannossa sekä vastuullisuuden merkittävimpiä elementtejä, joita alalla oletetaan tärkeiksi myös tulevaisuudessa. Tämän opinnäytetyön aiheen tutkimiseen sovelsin kvalitatiivista, eli laadullista tutkimusta. Kvalitatiivinen tutkimus on tutkimusmenetelmä, joka keskittyy olemassa olevien aineistojen analysoimiseen. Laadullinen tutkimus on pohjimmiltaan empiiristä ja aineistolähtöistä, mutta myös teoreettiset kiinnepisteet ovat keskeisessä roolissa. Teoria ei pelkästään tue tutkimusprosessia, vaan myös ohjaa aineiston analysointia ja auttaa jäsentämään tutkimuskysymyksiä. (Juhila 2023) Kvalitatiivisessa tutkimuksessa teoriaa käytetään monipuolisesti tutkimuksen näkökulmasta toimivana viitekehyksenä.

Teoria auttaa tutkimuksen jäsentämisessä ja tarjoaa näkökulmia siihen, miten vastuullisuus vaikuttaa käytännön toimintaan ja päätöksentekoon. Tässä tutkimuksessa teoreettiset näkökulmat ja aineisto kulkevat rinnakkain, muodostaen kattavan kokonaisuuden, joka syventää ymmärrystä vastuullisuuden merkityksestä tapahtuma-alalla.

Kvalitatiivisessa tutkimuksessa aineistoja käsitellään ja analysoidaan induktiivisesti, eli lähtökohtana on aineiston tutkiminen ilman valmiita hypoteeseja ja tavoitteena on aineistoista nousevien teemojen ja kategorioiden muodostaminen. Laadullisessa tutkimuksessa tutkijan oma rooli ja subjektiivisuus ovat usein keskeisiä, sillä tutkija toimii aineiston tulkitsijana ja tuottaa tutkimuksen kautta uudenlaista ymmärrystä tutkittavasta ilmiöstä. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006)

Kvalitatiivinen tutkimus sopii erityisesti tilanteisiin, joissa halutaan ymmärtää ihmisten kokemuksia, asenteita ja käyttäytymistä. (Juhila 2023) Tapahtuma-alan vastuullisuuden tutkimisessa kvalitatiiviset menetelmät voivat tarjota arvokasta tietoa siitä, millaisia merkityksiä vastuullisuudelle annetaan, miten se integroidaan käytännön toimintaan ja mitkä ovat siihen liittyvät haasteet ja mahdollisuudet. Laadullisen tutkimuksen avulla voidaan siis syventää ymmärrystä vastuullisuuden käytännön sovelluksista ja sen vaikutuksista tapahtuma-alalla, mikä olisi vaikeasti tavoitettavissa pelkästään määrällisin tutkimuksin.

Tähän tutkimukseen tutkimusmenetelmiksi valitsin dokumenttianalyysin ja kirjallisen kyselyhaastattelun. Nämä menetelmät tarjosivat yhdessä monipuolisen ja syvällisen kuvan tapahtuma-alan vastuullisuuden nykytilasta ja sen kehityssuunnista.

4.1 Dokumenttianalyysi tutkimusmenetelmänä

Dokumenttianalyysi perustuu kirjallisen aineiston tarkasteluun ja tulkintaan. Aineistoja voivat olla esimerkiksi lehtiartikkelit, raportit, muistiot, verkkosivut ja muut kirjalliset materiaalit, jotka liittyvät tutkittavaan ilmiöön. Menetelmän tavoitteena on luoda selkeä ja kattava kuva tutkittavasta asiasta ja tuoda esiin lisänäkökulmia ja taustatietoa, jotka tukevat tutkimuksen kohdetta. (Moilanen, Ojasalo & Ritalahti 2020, 136)

Moilasan ja muiden (2020) mukaan dokumenttianalyysin prosessi etenee useassa vaiheessa. Aluksi aineistoa valmistellaan lukemalla ja perehtymällä siihen useita kertoja. Aineiston perusteella luodaan luokitteluja, jotka auttavat ymmärtämään sen yhteyksiä tutkimuksen teoreettiseen viitekehykseen. Seuraavaksi analyysiä voidaan syventää joko aineistolähtöisesti tai teorialähtöisesti. Tässä työssä syvensin analyysiä teorialähtöisesti. Teorialähtöinen syventäminen perustuu olemassa olevien teorioiden soveltamiseen aineiston tulkinnassa. Lopuksi dokumenttianalyysin tulokset kootaan yhteen ja niiden perusteella tehdään johtopäätöksiä. Dokumenttianalyysin avulla voidaan siis tutkia, miten vastuullisuusnäkökulmia on otettu huomioon virallisissa asiakirjoissa ja mitä tavoitteita tapahtuma-alalla on asetettu vastuullisuudesta tulevaisuudessa.

Dokumenttianalyysissa voidaan käyttää kahta tapaa; sisällön analyysiä ja sisällön erittelyä. Tässä tutkimuksessa käytin sisällön analyysiä, joka kuvaa dokumentin sisältöä sanallisesti. Sisällön analyysi keskittyy aineiston sisältöön ja pyrkii tunnistamaan teemoja, kategorioita ja malleja analysoitavasta aineistosta. Analysoitavaksi kerätty aineisto voidaan pilkkoa ensiksi teemoittelun avulla pienempiin osiin, jolla pyritään löytämään aineistosta tutkimustehtävän kannalta oleellimmat asiat. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006) Sisällönanalyysi voi tuoda esiin käytännön ratkaisuja, joita tapahtuma-alan ammattilaiset käyttävät ja tarjota konkreettisia esimerkkejä siitä, miten vastuullisuus vaikuttaa päätöksentekoon ja toimintaan.

4.2 Kirjallinen kyselyhaastattelu tutkimusmenetelmänä

Kirjallinen kyselyhaastattelu on tutkimusmenetelmä, jossa kerätään avovastauksia ennalta määrättyihin kysymyksiin. Menetelmässä yhdistyy kysely- ja haastattelututkimuksen elementtejä. (Heiskanen, Leinonen & Otonkorpi-Lehtoranta 2017, luku 3) Kyselyhaastattelussa vastaajat kirjoittavat vastauksensa itse, joten kyseessä ei ole kasvotusten tai puhelimitse suoritettava haastattelu. Haastattelukysymykset ovat kuitenkin avoimia kuten teemahaastattelussa, mikä antaa vastaajille mahdollisuuden käsitellä aihetta syvällisemmin ja omasta näkökulmasta. Kysymysten sisältö on jäsennelty tiettyjen teemojen ympärille, mikä on tyyppillistä teemahaastatteluille. Tässä

tutkimuksessa jäsentelin kysymykset vastuullisuusteeman ympärille ja kartoitin niillä vastuullisuuden nykytilaa eri tapahtuma-alan organisaatioissa.

4.3 Tutkimuksen toteutus ja aineiston keruu

Aineiston keruussa keskityin ensisijaisesti aiempiin tutkimuksiin, raportteihin ja tapaustutkimuksiin, jotka käsittelevät tapahtumatuotannon vastuullisuutta sekä kirjallisen kyselyhaastattelun vastauksiin. Lähteinä käytin organisaatioiden julkaisuja sekä tapahtuma-alan kestävyyttä käsitteleviä raportteja. Erityisesti huomioin tutkimukset, jotka käsittelevät vastuullisuuden eri osa-alueita, eli ympäristövastuuta, sosiaalista vastuuta ja taloudellista vastuuta tapahtumatuotannossa. Dokumenttianalyysin avulla pyrin tunnistamaan vastuullisuuden keskeiset elementit, jotka ovat jo vakiintuneet osaksi tapahtumatuotantoa sekä tulevaisuuden kehityssuuntia, jotka vaikuttavat alan toimintatapoihin. Aineiston valintakriteereinä käytin ajankohtaisuutta, luotettavuutta ja tutkimusten relevanssia suhteessa opinnäytetyön tutkimuskysymykseen.

4.3.1 Dokumenttianalyysi

Alussa määrittelin tutkimuskysymyksen kannalta olennaisimmat asiat ja laadin niiden perusteella taulukon, joka sisältää aineiston sisäänotto- ja poissulkukriteerit.

Taulukko 2. Dokumenttianalyysin sisäänotto- ja poissulkukriteerit aineiston valinnalle.

	Sisäänottokriteeri	Poissulkukriteeri
Julkaisun ajankohta	Viimeisten viiden (5) vuoden aikana	Yli viisi (5) vuotta sitten
Aineiston muoto	Tiedotteet, raportit, artikkelit	Blogit, keskustelufoorumit, videot
Aiheen relevanssi	Käsittelee vastuullisuuden eri osa-alueita	Epäolennaiset sisällöt, kuten markkinointi tai taloutta koskevat julkaisut ilman vastuullisuusnäkökulmaa

Hain aineistoja tässä tutkimuksessa Google Scholarista, joka on hakukone akateemisiin artikkeleihin sekä lisäksi hakukone Googlestä. Käytin hakusanoja kuten: “sustainable event management”, “sustainability report festivals” ja “tapahtumatuotannon vastuullisuus”.

Seuraavaksi tutkin löydettyjä aineistoja seuraavanlaisen tiedonhakustrategian mukaisesti:

- Tunnistin tutkimuskysymykseen nähden olennaisimmat asiasanat.

- Lajittelin löydetyt dokumentit.
- Luin dokumentit perusteellisesti ja loin tarkemman analyysin.
- Tein johtopäätökset.

Valitsin tutkimukseni aineistoiksi Suomessa järjestettävän musiikkifestivaali Flow Festivalin 2022 vaikutusraportin (Flow Festival 2023) ja Lontoossa järjestettävän musiikkifestivaali GALA-festivaalin 2023 vastuullisuusraportin (GALA 2023). Molemmat tapahtumat keskittyvät musiikin lisäksi vahvasti yhteisöllisyyteen, vastuullisuuteen ja ovat tunnettuja monipuolisen artistikattauksen lisäksi kestäväen kehityksen toimenpiteistään. Aineistot käsittelevät tapahtumien ympäristövaikutuksia, resurssien käyttöä, kestäviä käytäntöjä ja tulevaisuuden vastuullisuussuosituksia. Taulukossa 3 on esitetty perustelut dokumenttianalyysin aineistojen valinnalle.

Taulukko 3. Dokumenttianalyysin aineistojen valinta.

Kriteeri	Valinta	Perustelut
Aineiston muoto	Flow Festivalin 2022 vaikutusraportti ja GALA-festivaalin 2023 vastuullisuusraportti	Molemmat aineistot ovat virallisia raportteja, jotka perustuvat tapahtumien vastuullisuustoimenpiteisiin ja sisältävät konkreettista tietoa alan käytännöistä.
Aiheen relevanssi	Vastuullisuus tapahtumatuotannossa: ympäristö-, taloudellinen ja sosiaalinen vastuu	Raportit keskittyvät tutkimuskysymyksen kannalta keskeisiin teemoihin ja käsittelevät vastuullisuuden toteutusta tapahtumatuotannossa.
Ajankohtaisuus	Flow Festival: perustuu vuoden 2022 toimintaan GALA-festivaali: perustuu vuoden 2023 toimintaan	Aineistot ovat tuoreita ja perustuvat viimeaikaisiin vastuullisuustoimenpiteisiin ja suosituksiin tapahtuma-alalla.
Maantieteellinen edustus	Flow Festival: Suomi	Kahden eri maan tapahtumien vertailu tarjoaa kansainvälisen näkökulman ja mahdollistaa alan

	GALA-festivaali: Iso-Britannia	yhteisten vastuullisuustrendien tarkastelun.
Aineiston kattavuus	Raportit käsittelevät ympäristövaikutuksia, kestäviä käytäntöjä, resurssien käyttöä ja tulevaisuuden trendejä	Aineistot käsittelevät tapahtumatuotannon vastuullisuuden eri osa-alueita, jotka ovat relevantteja opinnäytetyön kannalta.
Sisällön analyysin soveltuvuus	Molemmat raportit sopivat teorialähtöiseen sisällönanalyysiin ja tukevat opinnäytetyön tietoperustaa	Raporttien strukturoitu sisältö mahdollistaa niiden teemoittelun.

4.3.2 Kirjallinen kyselyhaastattelu

Kirjallisen kyselyhaastattelun kysymykset loin tutkimuskysymyksen pohjalta ja kysymyspatteristo koostui seitsemästä kysymyksestä. Lisäsin haastattelukysymyksiin myös kaksi taustakysymystä, joista selviää haastateltavan työtehtävä ja vastuualue yrityksessä. Haastattelukysymykset löytyvät liitteestä 1. Haastattelulomake oli Word-tiedosto, jonka lähetin haastateltaville sähköpostilla. Toivoin, että kysymyksiin vastattaisiin videolla, jotta voisin vastausten lisäksi havainnoida ilmeitä, eleitä ja muita nonverbaalisia vihjeitä, jotka voisivat antaa lisäinformaatiota vastaajan suhtautumisesta aiheeseen. Nonverbaaliset vihjeet voivat auttaa myös ymmärtämään sanallista sisältöä syvemmin. Videovastauksessa vastaukset voivat olla monipuolisempia, sillä puheessa on usein enemmän yksityiskohtia kuin kirjoitetussa tekstissä. Annoin kuitenkin myös mahdollisuuden vastata kysymyksiin kirjallisesti, jos tämä tuntuisi luontevammalta.

Lähetin haastattelukysymykset neljän eri vastuullisuuttaan markkinoivan organisaation vastuullisuuspäällikölle tai muulle vastaavalle yhteyshenkilölle. Nämä tapahtumatuotannon organisaatiot olivat Helsingin kaupunki, Flow Festival, Finlandia-talo sekä Messukeskus. Kaksi neljästä organisaatiosta ilmoitti aluksi vastaavansa kysymyksiin määräaikaan mennessä, mutta lopulta sain vain yhden vastauksen. Kysymyksiin vastannut organisaatio toivoi, että käsitelisin vastauksia tutkimuksessa nimettömästi. Tämä vastausprosentti asetti haasteita tutkimuksen luotettavuudelle ja tulosten yleistettävyydelle. Vastamattomuus voi johtua useista syistä, kuten

haastateltavien kiireisestä aikataulusta, haastattelukysymysten koetusta vaativuudesta tai aiheen vähäisestä kiinnostuksesta heidän näkökulmastaan. Alhainen vastausmäärä vaikuttaa kuitenkin tutkimustulosten kattavuuteen ja rajoittaa mahdollisuuksia tehdä laajempia johtopäätöksiä koko kohderyhmästä.

Haastattelukysymysten tavoitteena oli kartoittaa vastuullisuuden toteutumista tapahtuma-alan organisaatioissa sekä selvittää, miten vastuullisuus näkyy kuluttajille, millaisia haasteita siihen liittyy ja mitkä vastuullisuuden osa-alueet ovat tulevaisuuden kannalta keskeisimpiä. Kysymyksissä painotin konkreettisia toimia ja käytäntöjä, jotta vastaukset tarjoaisivat käytännönläheistä tietoa tapahtuma-alan vastuullisuudesta.

4.4 Tutkimuksen luotettavuus

Aineiston valinnassa käytetyt sisäänotto- ja poissulkukriteerit takaavat, että aineisto on ajankohtaista, laadukasta ja suoraan tutkimuskysymykseen liittyvää. Kriteereillä varmistin, että mukaan otetut lähteet ovat luotettavia ja tukevat dokumenttianalyysin perusteltua tarkastelua. Tutkimuksessa noudatin laadullisen tutkimuksen periaatteita. Kvalitatiivisessa tutkimuksessa tutkijan oma rooli on keskeinen ja henkilökohtaiset tulkinnat voivat vaikuttaa analyysiin. (Juhila 2021) Pyrin kuitenkin käsittelemään aineistoa mahdollisimman objektiivisesti.

Dokumenttianalyysiin valitsin vain kaksi aineistoa, joka voi asettaa rajoituksia tutkimustulosten kattavuudelle ja monipuolisuudelle. Rajattu aineistomäärä voi kaventaa näkökulmaa ja jättää huomiotta mahdollisia muita relevantteja lähteitä tai näkemyksiä, jotka voisivat täydentää tutkimuksen tuloksia. Rajoitettu aineistomäärä lisää myös riskiä siihen, että tutkimustulokset heijastavat liian vahvasti valittujen dokumenttien yksittäisiä näkökulmia sen sijaan, että ne edustaisivat laajempaa kuvaa vastuullisuudesta tapahtumatuotannossa. Valinnan tarkoituksena on kuitenkin ollut varmistaa aineiston laadukkuus ja relevanssi tutkimuskysymyksen kannalta ja arvioida valittujen dokumenttien luotettavuutta kriittisesti.

Kirjalliseen kyselyhaastatteluun sain vain yhden organisaation vastaukset. Yhden vastaajan näkemyksiin perustuvia tuloksia voidaan pitää yksittäisenä kokemuksena, mutta ne eivät edusta laajemmin alan toimijoiden mielipiteitä tai kokemuksia ja näin ollen yleistettävyyks kärsii. Tämän seurauksena tutkimukseni analyysi jäi kapeammaksi, sillä moninaisten näkökulmien ja kokemusten vertailu ei ollut mahdollista. Tämä tilanne haastaa myös tutkimuksen valideettia, sillä tulosten varmistaminen ja niiden soveltaminen käytäntöön voi olla vaikeampaa näin suppean aineiston perusteella.

Tutkimuksen luotettavuuden rajoituksista huolimatta aineistot tarjoavat arvokasta tietoa ja voivat toimia pohjana tuleville tutkimuksille. Vaikka yleistettävyys jää suppeaksi, tulokset antavat suuntaa tapahtumatuotannon vastuullisuuteen liittyvistä näkökulmista ja vastaavat tutkimuskysymykseen.

5 Tutkimustulokset

Tutkimukseni perusteella voin todeta, että nykypäivän tapahtumatuotannossa vastuullisuus on yksi keskeisimmistä strategisista osa-alueista ja sen toteutus ulottuu moniin eri toiminnan osa-alueisiin. Haastatteluvastaukset sekä analysoidut raportit Flow Festivalista ja GALA-festivaalista korostavat kaikkia vastuullisuuden elementtejä, ympäristövastuuta, sosiaalista vastuuta ja taloudellista vastuuta merkittävinä osina vastuullista tapahtumatuotantoa. Haastattelukysymyksiin vastanneen vastuullisuuspäällikön mukaan heidän organisaationsa keskittyy erityisesti ympäristöystävällisiin käytäntöihin, kuten energiatehokkaisiin ratkaisuihin, jätteiden lajitteluun ja kierrätykseen ja kestävään materiaalivalintaan. Flow Festivalin vastuullisuusraportti (2023) tukee tätä näkökulmaa ja sen mukaan festivaali on onnistunut vähentämään merkittävästi materiaalijalanjälkeään erilaisten kestävien toimintatapojen avulla. Tämä korostaa tarvetta sitoutua pitkäjänteisiin ja systemaattisiin vastuullisuustoimiin, jotka pienentävät tapahtumien negatiivisia ympäristövaikutuksia.

Ympäristövastuu toteutuu festivaaleilla erityisesti matkustamiseen, energiankäyttöön ja ruokatarjontaan liittyvillä tavoilla. Flow Festivalin (2023) raportti kertoi, että suurin yksittäinen hiilijalanjäljen aiheuttaja oli festivaalikävijöiden matkustus, mikä muodosti 73 % tapahtuman kokonaispäästöistä. Tämä huomio nostaa esiin sen, miten tärkeää on kiinnittää huomiota myös yleisön matkustusvalintoihin, erityisesti kun kansainvälinen osallistuminen kasvaa. Lisäksi GALA-festivaalin (2023) raportti korostaa energianlähteiden optimointia ja kierrätyksen tärkeyttä. GALA-festivaali on onnistunut vähentämään polttoainekulutustaan 15 % ja saavuttanut 70 % kierrätysasteen. Tällaiset ympäristövastuuseen liittyvät teot heijastavat pyrkimystä hallita resurssien käyttöä ja vähentää jätteiden määrää, ja ne tarjoavat tärkeän mallin muille tapahtumajärjestäjille.

Tutkimuksessa ilmeni, että kuluttajat ja asiakkaat arvostavat erityisesti konkreettisia vastuullisuustoimia, kuten jätteen vähentämistä ja energiatehokkuutta. Haastateltu informantti toi esiin, että asiakkaat pitävät tärkeinä myös vastuullista ruokatarjontaa ja turvallisuusjärjestelyjä, jotka parantavat tapahtuman kokonaisvaltaista vastuullisuutta. Vastaavasti GALA-festivaali (2023) on sisällyttänyt kestävä kehityksen strategiaansa paikallisten yhteisöjen tukemisen ja päättänyt antaa ilmaislippuja vähäosaisille yhteisöille sekä tarjota erityisiä hyvinvointipalveluja festivaalikävijöilleen. Nämä toimet korostavat sosiaalisen vastuun merkitystä ja sitä, miten tapahtuma voi vahvistaa paikallista yhteisöä ja edistää hyvinvointia.

Talousvastuu on myös tärkeä osa-alue, jossa vastuullisuus voi olla haastavaa. Informantti korosti vastauksissaan, että vastuullisuustoimien toteuttaminen saattaa aiheuttaa lisäkustannuksia, mikä

pakottaa organisaatiot välillä kompromisseihin. Toimien edellyttämä taloudellinen panostus voi rajoittaa ympäristöystävällisimpien ratkaisujen käyttöä ja kustannukset voivat hidastaa innovaatioiden ja uusien teknologioiden käyttöönottoa. Dokumenttianalysissa korostui kuitenkin myös taloudellisen vastuullisuuden positiiviset vaikutukset. GALA-festivaali on esimerkiksi saanut merkittäviä taloudellisia hyötyjä vastuullisuustoimistaan houkuttelemalla lisää asiakkaita ja yhteistyökumppaneita, jotka arvostavat tapahtuman sitoutumista kestäväan kehitykseen. Tämä osoittaa, että vastuullisuuteen investoiminen voi parantaa myös tapahtuman liiketoiminnallisia mahdollisuuksia ja mainetta.

Tulevaisuuden vastuullisuustrendeissä painottuvat hiilineutraaliuden tavoittelu ja vastuullisuusviestinnän läpinäkyvyys. Sekä Flow Festivalin että kyselyhaastattelun informantti korostivat hiilineutraaliuden merkitystä tulevaisuuden tapahtumatuotannossa. Lisäksi festivaalien digitalisaation ja hybriditapahtumien odotetaan yleistyvän, mikä voi vähentää matkustuksen tarvetta ja siten pienentää tapahtumien hiilijalanjälkeä. GALA-festivaalin (2023) tavoitteena on saada tarkkan tiedon keruu päästöistä, jotta yleisön matkustamisesta ja energiankulutuksesta voidaan viestiä entistä avoimemmin. Tällaiset toimet vastaavat kasvavaan vaatimukseen läpinäkyvästä ja vastuullisesta toiminnasta, joka on tärkeää niin yleisön kuin yhteistyökumppaneidenkin näkökulmasta.

Taulukko 4 havainnollistaa tutkimukseni tulokset. Se tiivistää tutkimuksen tärkeimmät löydökset ja esittelee vastuullisuuden merkityksen monipuolisena strategisena osa-alueena tapahtumatuotannossa.

Taulukko 4. Tutkimuksen tulokset tiivistetysti.

Vastuullisuuden osa-alue	Keskeiset toimenpiteet ja havainnot	Haasteet ja mahdollisuudet
Ympäristövastuu	- Energiatehokkuus, jätteen lajittelu ja kierrätys - Matkustamiseen liittyvät päästöt suurin hiilijalanjäljen aiheuttaja - Ruokatarjonnan kestävyys	- Kansainvälisen yleisön matkustusvalintojen ohjaaminen haastavaa. - Uudet toimintatavat (esim. hybriditapahtumat) voivat vähentää matkustamisen tarvetta. - Ympäristötoimien pitkäjänteinen toteutus parantaa tapahtuman

		mainetta ja vähentää negatiivisia vaikutuksia.
Sosiaalinen vastuu	- Asiakkaiden arvostamat toimet: vastuullinen ruokatarjonta ja turvallisuusjärjestelyt - Tuki paikallisille yhteisöille (esim. Ilmaisliput vähäosaisille, hyvinvointipalvelut).	- Sosiaalisten toimien kustannukset voivat olla merkittäviä. - Paikallisyhteisöjen tuki ja hyvinvointipalvelut lisäävät tapahtumien vetovoimaa ja yhteiskunnallista vaikutusta. - Vastuullisuuden viestintä tärkeää yleisön sitouttamiseksi.
Talousvastuu	- Vastuullisuustoimet kasvattavat kustannuksia (esim. ympäristöystävälliset materiaalit). - Lisää yhteistyökumppaneita ja asiakkaita vastuullisuustoimien ansiosta. - Investoinnit vastuullisuuteen voivat lisätä tapahtumien liiketoiminnallista arvoa.	- Taloudelliset rajoitteet voivat hidastaa vastuullisuustoimia. - Vastuulliset käytännöt voivat houkutella uusia kumppanuuksia ja lisätä asiakastyytyväisyyttä. - Pitkän aikavälin investoinnit voivat vahvistaa tapahtuman kestävyyttä ja mainetta.
Tulevaisuuden trendit	- Hiilineutraaliuden tavoittelu (korostettu Flow Festivalin ja GALA-festivaalin raporteissa).	- Hiilineutraalius vaatii tarkkaa suunnittelua ja jatkuvaa raportointia. - Digitalisaatio voi tuoda kustannussäästöjä ja

	- Digitalisaation ja hybriditapahtumien yleistyminen. - Läpinäkyvän vastuullisuusviestinnän tarve (esim. tarkan datan keruu päästöistä ja kulutuksesta).	vähentää ympäristövaikutuksia. - Läpinäkyvyys kasvattaa luottamusta ja sitouttaa asiakkaita sekä yhteistyökumppaneita.

Tutkimus osoittaa, että vastuullisuuden toteutuminen tapahtumatuotannossa on prosessi, joka vaatii jatkuvaa kehittämistä, läpinäkyvää viestintää ja monien eri osa-alueiden hallintaa. Haasteista huolimatta vastuullisuustoimet tarjoavat merkittäviä hyötyjä tapahtumien maineelle, asiakastyytyväisyydelle ja yhteiskunnalliselle vaikuttavuudelle. Tulevaisuudessa vastuullisuudessa korostuvat yhä enemmän hiilineutraaliuden tavoittelu, läpinäkyvä raportointi ja sosiaalisen vastuun strategiat, jotka kaikki yhdessä tukevat tapahtuma-alan kestävästä kehitystä.

6 Pohdinta

Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää vastuullisuuden toteutumista tapahtumatuotannossa ja sen keskeisiä osa-alueita: ympäristövastuuta, sosiaalista vastuuta ja taloudellista vastuuta. Vaikka tutkimuksen aineisto oli rajallinen, sen pohjalta voitiin tunnistaa vastuullisuustoimien keskeiset painopisteet ja niiden merkitys tapahtumajärjestäjien strategioissa.

6.1 Yhteenveto ja johtopäätökset

Dokumenttianalyysin ja haastatteluvastausten kautta ilmeni, että tapahtuma-alalla vastuullisuus on yhä vahvemmin strateginen tavoite, joka edellyttää konkreettisia tekoja, jotta se koetaan uskottavana ja luotettavana sekä kuluttajien että yhteistyökumppaneiden näkökulmasta.

Tutkimuksen luotettavuutta rajoitti kuitenkin vähäinen aineistomäärä ja erityisesti haastatteluvastausten osalta vähäinen vastausprosentti. Vain yhden organisaation vastausten varaan jäänyt kyselyhaastattelu kavensi tutkimuksen yleistettävyyttä, sillä en voinut vertailla eri organisaatioiden näkemyksiä ja käytäntöjä. Tämä heikentää tutkimuksen tulosten yleistettävyyttä koko tapahtuma-alalle ja antaa vain yhden toimijan näkemyksen vastuullisuudesta. Tämän vuoksi jatkotutkimus, jossa haastateltaisiin useampia tapahtuma-alan toimijoita ja käytettäisiin laajempaa aineistoa, voisi tarjota kattavamman kuvan tapahtumatuotannon vastuullisuudesta. Tällä tutkimuksella voi kuitenkin olla arvoa lähtökohtana tuleville tutkimuksille ja osoituksena siitä, millaisia vastuullisuustoimia tällä hetkellä tehdään tapahtuma-alalla.

Vastuullisuuden tulevaisuutta pohtiessa esiin nousi erityisesti hiilineutraaliuden tavoittelu sekä vastuullisuusviestinnän merkitys. Kuluttajien ja sidosryhmien odotukset tapahtumien ympäristöystävällisyydestä ja sosiaalisesta vastuullisuudesta näyttävät kasvavan koko ajan. Tämä asettaa tapahtumajärjestäjille sekä mahdollisuuksia että haasteita, sillä vastuullisuustoimien toteuttaminen vaatii resursseja ja pitkäjänteistä suunnittelua, mutta samalla se voi myös vahvistaa tapahtuman mainetta ja asiakasuskollisuutta. Tutkimuksessa nousi esiin myös tapahtumatuotannon digitaalisten ja hybridiratkaisujen mahdollinen rooli matkustamisen ja hiilijalanjäljen vähentämisessä. Tämä suuntaus voi tarjota uusia mahdollisuuksia vastuullisuuden edistämiseen ja olisi kiinnostavaa nähdä, miten tapahtumatuotanto sopeutuu tämän muutoksen mukanaan tuomiin vaatimuksiin.

Tämän tutkimukseni perusteella on selvää, että vastuullisuustoimien onnistunut toteutus ja viestintä ovat ratkaisevan tärkeitä tekijöitä, joiden avulla tapahtumajärjestäjät voivat saavuttaa liiketoiminnallisia hyötyjä ja lisätä positiivisia yhteiskunnallisia vaikutuksia.

6.2 Opinnäytetyöprosessi

Valitsin opinnäytetyön aiheen oman kiinnostukseni pohjalta. Suoritin opintoihini kuuluvan työharjoittelun Helsingin Messukeskuksessa, joka on tapahtuma-alan edelläkävijä vastuullisuudessa. Työskennellessäni siellä sain idean tutkia vastuullisuuden toteutumista ja merkitystä tapahtumatuotannossa. Vastuullisuus on ajankohtainen ja yhteiskunnallisesti esillä oleva aihe ja tiesin tähän tarttuessani, että aihe on laaja ja erittäin monipuolinen. Tämän vuoksi oli erityisen tärkeää rajata aihetta tiukasti ja keskittyä siihen, mikä on olennaisinta tutkimuskysymykseni kannalta.

Koin tiedonhaun ja aineiston keruun tämän opinnäytetyöni haastavimmaksi osuudeksi. Vaikka vastuullisuudesta on paljon tutkimuksia ja tietoa, itselleni relevanttien lähteiden löytäminen oli yllättävän hankalaa. Pysin valitsemaan lähteitä, jotka ovat ajankohtaisia ja suoraan tapahtuma-alan vastuullisuuteen liittyviä. Tämä vaihe vaati paljon aikaa ja kärsivällisyyttä, mutta koin sen tarpeelliseksi.

Aloitin työstämään opinnäytetyötäni toukokuussa 2024. Prosessi alkoi laajalla tiedonhaulla ja keräsin lähteitä, jotka käsittelevät vastuullisuutta tapahtuma-alalla eri näkökulmista. Suunnittelin työni runkoa ja sisällysluetteloja melko alkuvaiheessa, mikä auttoi minua jäsentämään paremmin työn kokonaisuutta ja sen kulkua. Prosessi eteni kuitenkin alkuun melko hitaasti ja kesällä tulikin pidettyä taukoa opinnäytetyön kirjoittamisesta. Prosessin hitaaseen etenemiseen vaikutti aikataululliset haasteet, sillä tein opintojeni ohella kokopäivätyötä. Syksyllä sain taas jatkettua kirjoittamista säännöllisemmin ja keskustelut opinnäytetyöohjaajan kanssa motivoivat työn etenemistä. Opinnäytetyö valmistui marraskuussa 2024.

Opinnäytetyön kirjoittaminen on ollut prosessi, joka on opettanut minulle suunnitelmallisuutta, kärsivällisyyttä, johdonmukaisuutta ja tekstin tuottamisen taitoa. Tekstin tuottaminen on ollut minulle aiemmin erittäin haastavaa. Prosessin aikana huomasin myös, miten tärkeää on kyetä mukautumaan suunnitelmien muuttuessa ja priorisoimaan työtehtäviä aikataulujen mukaan. Kaiken kaikkiaan opinnäytetyön tekeminen on ollut antoisa oppimiskokemus, joka on kehittänyt taitojani projektin hallinnassa ja vastuullisuusteemojen syvässä ymmärtämisessä.

Lähteet

Autio, V. 2024. Saavutettavuus ja esteettömyys tapahtumissa. Luettavissa: <https://www.eventilla.com/saavutettavuus-ja-esteettomyys-tapahtumissa/>. Luettu: 5.9.2024.

Autio, V. 2023. Vastuullinen tapahtuma (osa 2): Sosiaalinen vastuullisuus. Luettavissa: <https://www.eventilla.com/vastuullinen-tapahtuma-osa-2-sosiaalinen-vastuullisuus/>. Luettu: 5.9.2024.

Droppe 2023. Eettisten hankintojen suunnitleminen ja prosessi. Luettavissa: <https://droppe.com/fi/blog/article/eettiset-hankinnat/>. Luettu: 18.6.2024.

Euroopan komissio s.a. Corporate sustainability and responsibility. Luettavissa: https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/sustainability/corporate-sustainability-and-responsibility_en. Luettu: 5.9.2024.

Flow Festival 2023. Flow impacts. Flow Festival. Helsinki. Luettavissa: https://www.flowfestival.com/current/uploads/2023/03/FLOW-IMPACTS_REPORT_2023.pdf. Luettu: 24.10.2024.

GALA 2023. Gala sustainability report 2023. GALA. Lontoo. Luettavissa: <https://thisisgala.co.uk/fullSite/wp-content/uploads/2023/10/GALA-Sustainability-Report-2023.pdf>. Luettu: 24.10.2024.

Haaga-Helia. Raportointiohje pitkille raporteille ja opinnäytetyölle. 2022. Luettavissa: https://www.haaga-helia.fi/sites/default/files/file/2022-01/raportointiohje_pitkille_raporteille_ja_opinnaytetoille_2022.pdf. Luettu: 1.11.2024

Havulatva 2023. Mikä on hiilijalanjälki? Luettavissa: <https://havulatva.fi/mika-on-hiilijalanjalki/>. Luettu: 10.9.2024.

Heinonen, J. 2024. Vastuullisuus tapahtumatuotannossa. Luettavissa: <https://www.labopen.fi/lab-pro/vastuullisuus-tapahtumatuotannossa/>. Luettu: 9.9.2024.

Heiskanen T., Leinonen M. & Otonkorpi-Lehtoranta K. 2017. Tutkimushaastattelun käsikirja. Vastapaino. Tampere. E-kirja. Luettu: 9.11.2024.

Helsingin kaupunki 2024. Ympäristövastuu. Luettavissa: <https://www.hel.fi/fi/yritykset-ja-tyo/yritykset-ja-yrittajat/tapahtuman-jarjestaminen/vastuullisuus-tapahtumissa/ymparistovastuu>. Luettu: 10.9.2024.

Häyrinen, E. & Wallo, H. 2022. Tapahtuma on tilaisuus. 6. uudistettu painos. Tietosanoma / Art House Oy. EU.

Jones, M. 2014. Sustainable Event Management a Practical Guide. 2. uudistettu painos. Routledge. Abingdon.

Juhila, K. 2023. Laadullinen tutkimus ja teoria. Luettavissa:

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullinen-tutkimus-ja-teoria/>. Luettu: 24.9.2024.

Juhila, K. 2023. Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Luettavissa:

<https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/>. Luettu: 25.9.2024.

Kirjoittavat Generalistit 2020. Mitä on vastuullinen viestintä? Luettavissa:

<https://generalistit.fi/blogi/vastuullinen-viestinta/>. Luettu: 9.9.2024.

Kuluttajaliitto s.a. Vastuullinen kuluttaminen. Luettavissa:

<https://www.kuluttajaliitto.fi/materiaalit/yhteiskuntavastuu/>. Luettu: 9.9.2024.

Lohikoski, P. 2022. Rehellisyys on ensimmäinen askel vastuullisuusviestinnässä. Luettavissa:

<https://www.oulu.fi/fi/blogit/kerttu-saalasti-instituutin-blogi/rehellisyys-ensimmainen-askel-vastuullisuusviestinnassa>. Luettu: 10.9.2024.

Moilanen, T., Ojasalo, K. & Ritalahti, J. 2020. Kehittämistyön menetelmät: uudenlaista osaamista liiketoimintaan. Sanoma Pro Oy. Helsinki.

Nielsen, F. 2019. 7 syytä, miksi tapahtumiin osallistutaan (+miten voit hyötyä niistä). Luettavissa:

<https://billetto.fi/blog/why-people-attend-events>. Luettu: 10.9.2024.

Puusniekka, A. & Saaranen-Kauppinen, A. 2006. Aineiston määrä ja tutkittavat. Luettavissa:

https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L6_2.html. Luettu: 25.9.2024.

Puusniekka, A. & Saaranen-Kauppinen, A. 2006. Sisällönanalyysi. Luettavissa:

https://www.fsd.tuni.fi/menetelmaopetus/kvali/L7_3_2.html. Luettu: 2.10.2024.

Puutuoteteollisuus ry. 2021. Hiilijalanjälki, hiilikädenjälki tai hiilidioksidipäästö. Luettavissa:

<https://puutuoteteollisuus.fi/tietoa-puusta-ja-tuotteista/hiilijalanjalki-hiilikadenjalki>. Luettu: 30.6.2024.

Raj, R., Rashid, T. & Walters, P. 2013. Events Management principles & practice. 2. uudistettu painos. MPG Printgroup. UK.

Saarikoski, L. 2023. Mitä tarkoittaa vastuullinen liiketoiminta eli yritysvastuu? Luettavissa: <https://energia.vamk.fi/artikkelit/osaaminen/mita-tarκοittaa-vastuullinen-liiketoiminta-eli-yritysvastuu/>. Luettu: 18.6.2024.

Sitra s.a. Resurssitehokkuus. Luettavissa: <https://www.sitra.fi/tulevaisuussanasto/resurssitehokkuus/>. Luettu: 18.6.2024.

Tapahtumantekijät s.a. Vastuullisuus on megatrendi myös tapahtuma-alalla. Luettavissa: <https://www.tapahtumantekijat.fi/fi/blog/vastuullisuus-on-megatrendi-myo-s-tapahtuma-alalla>. Luettu: 16.6.2024.

Tapahtumateollisuus ry s.a. Mitä on Tapahtumateollisuus? Luettavissa: <https://www.tapahtumateollisuus.fi/mita-on-tapahtumateollisuus/>. Luettu: 18.6.2024.

Tilastokeskus s.a. Hypoteesi. Luettavissa: <https://stat.fi/meta/kas/hypoteesi.html>. Luettu: 25.10.2024.

Tukes 2017. Tapahtumajärjestäjä, muista vastuusi turvallisuudesta! Luettavissa: <https://tukes.fi/-/tapahtumajarjestaja-muista-vastuusi-turvallisuudesta-1#64c9ee15>. Luettu: 9.9.2024.

Vastuullisuusvalmennus 2024. Vastuullisuuden viestintä. Luettavissa: <https://vastuullisuusvalmennus.fi/wp-content/uploads/2024/04/Vastuullisuuden-viestinta-oppimateriaalia-itsenaiseen-opiskeluun.pdf>. Luettu: 9.9.2024.

Ympäristöministeriö 2023. Mitä on kestävä kehitys? Luettavissa: <https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys>. Luettu: 18.6.2024.

Yrittäjät s.a. Yritysvastuu. Luettavissa: <https://www.yrittajat.fi/tietopankki/liiketoiminta/yritysvastuu/>. Luettu: 9.9.2024.

Liitteet

Liite 1. Haastattelukysymykset

Haastattelukysymykset

Taustatiedot

- Haastateltavan tiedot; nimi, työtehtävä
- Mikä on vastualueesi ja minkä tyyppisten asioiden parissa työskentelet?

1. Mitä vastuullisuus (mielestäsi) yrityksessänne tarkoittaa?
2. Miten vastuullisuus näkyy kuluttajille tapahtumissanne?
4. Oletteko joutuneet tekemään kompromisseja vastuullisuuden toteuttamisessa taloudellisten tai operatiivisten rajoitteiden takia?
4. Millaisia vastuullisuuden osa-alueita koette kuluttajien ja asiakkaiden arvostavan eniten?
5. Oletteko havainneet konkreettisia liiketoiminnallisia hyötyjä vastuullisuuden edistämisestä yrityksessänne? Jos kyllä, millaisia?
6. Millaisia uusia vastuullisuustrendejä odotatte tapahtuma-alalle tulevaisuudessa?
7. Onko teillä konkreettisia tavoitteita vastuullisuuden osalta tulevaisuudessa? Miten aiotte mitata niiden onnistumisen?